

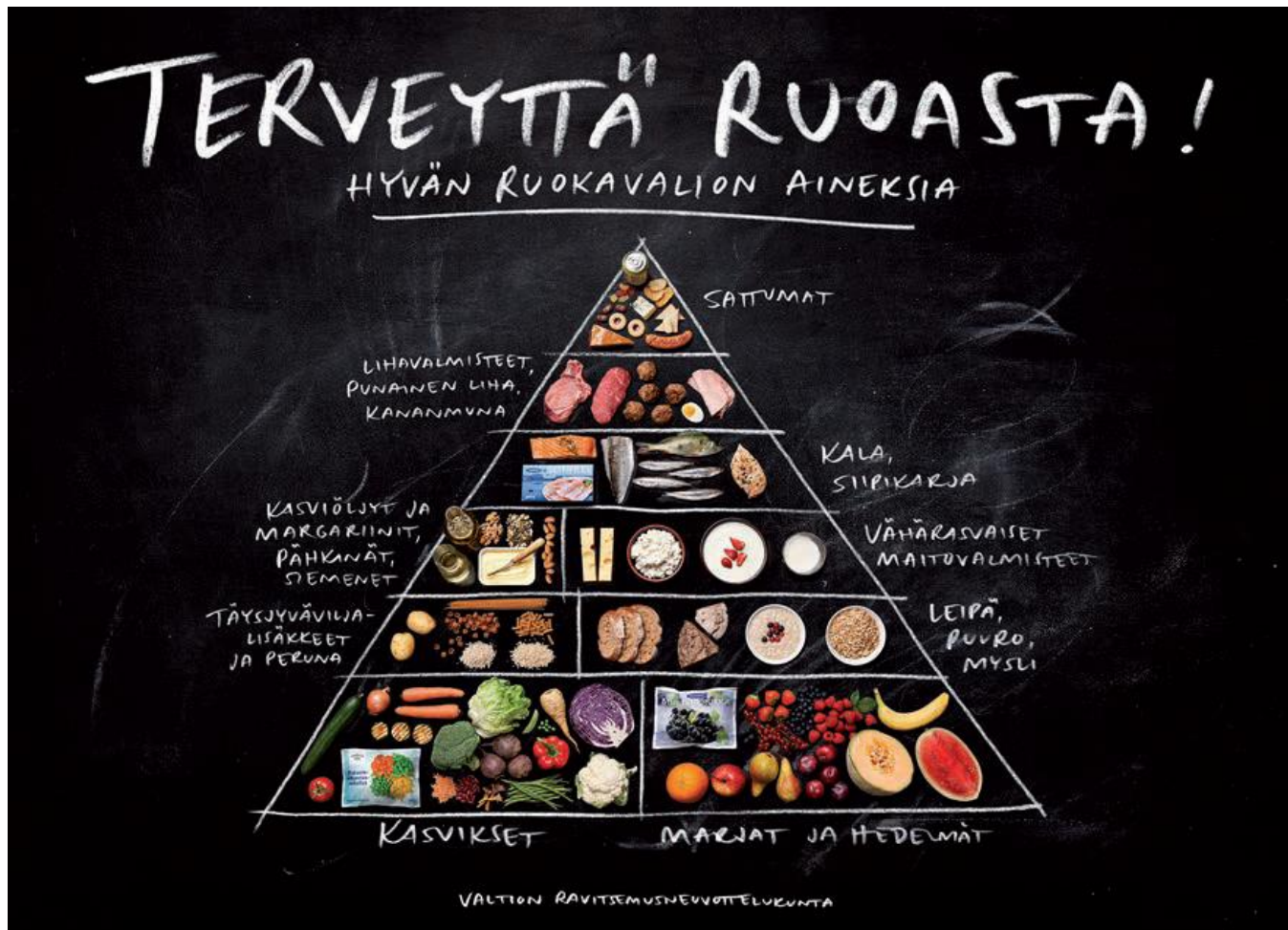

Miksi EU-kalat III –tutkimushanke?

Marika Jestoi

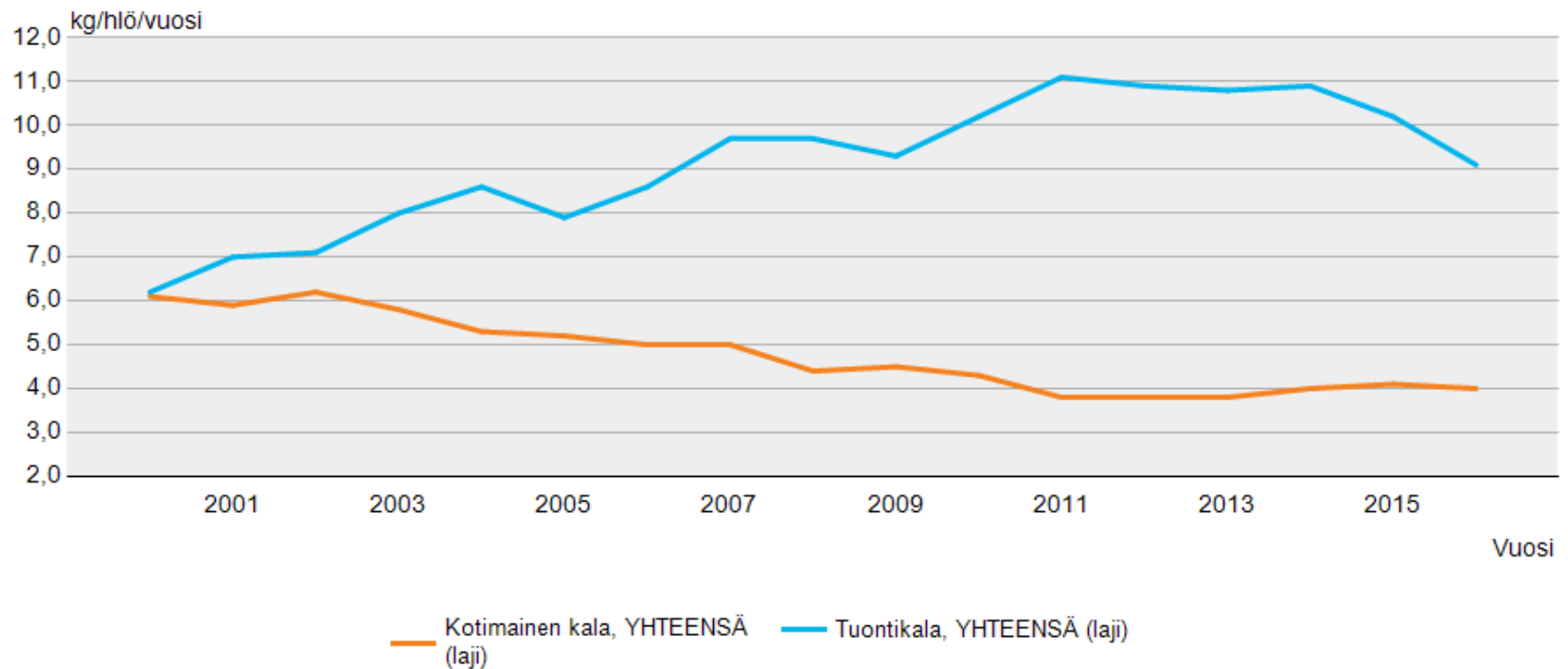
Evira/Kemiallinen elintarviketurvallisuus

Kalaa 2-3 kertaa viikossa – lajeja vaihdellen

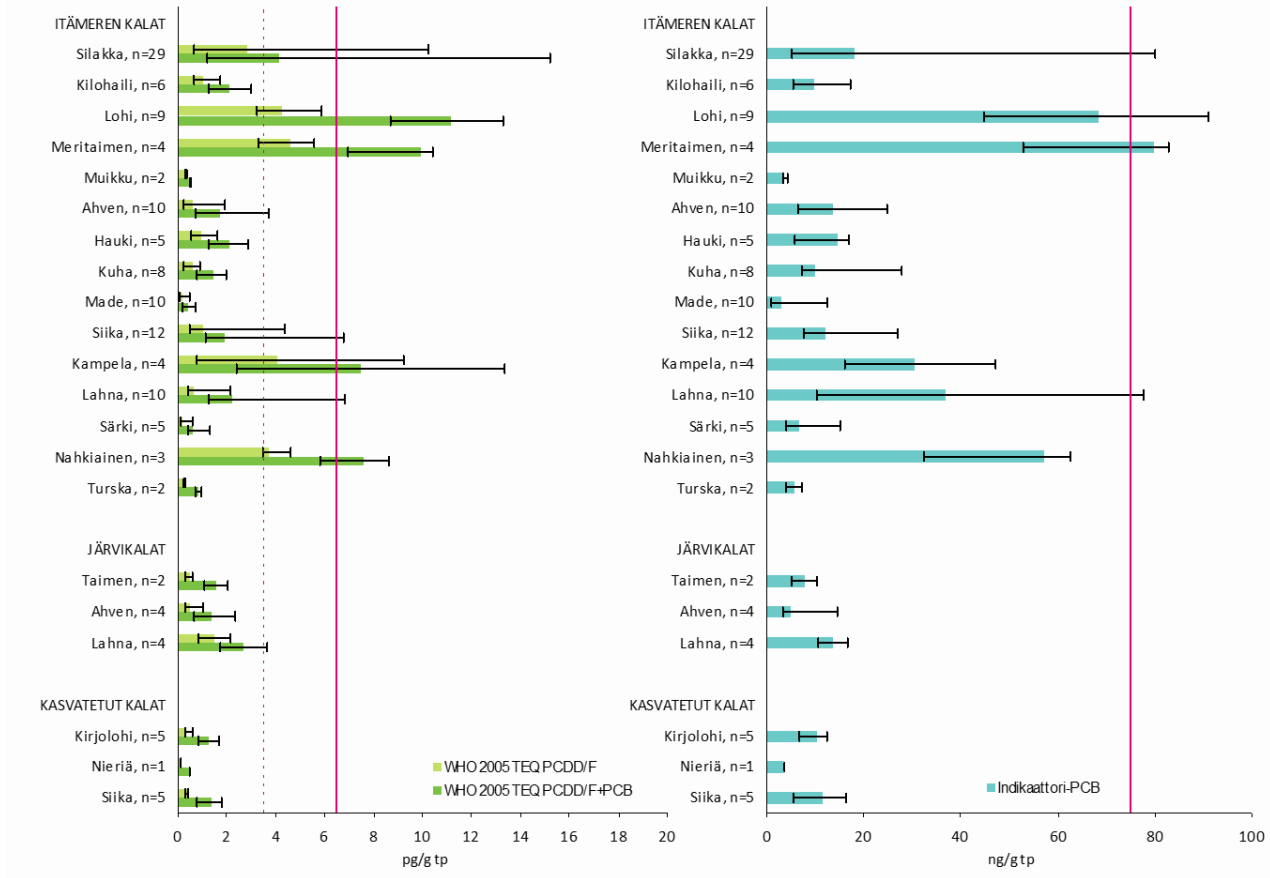
Kalan kulutus

Kalankäyttö elintarvikkeeksi muuttujina Alkuperä, Laji ja Vuosi

Lähde: Luonnonvarakeskus, Kalan kulutus

Ympäristöperäiset haitta-aineet

https://www.evira.fi/globalassets/yhteiset/vierasaineet/eu-kalat/eu_kalat_I.pdf

<https://www.evira.fi/tietoa-evirasta/julkaisut/elaimet/julkaisusarjat/eu-kalat-ii-itameren-kalan-ja-muun-kotimaisen-kalan-ymparistomyrkyt-pcddf--pcb--pbde--pfc-ja-ot-yhdisteet/>

Lainsäädännölliset enimmäispitoisuudet

	Dioksiinit	Dioksiinit ja PCB-yhdisteet (summa)	Indikaattori-PCB:t	Lyijy	Kadmium	Elohopea
Elintarvikkeet (pitoisuudet koskevat tuorepainoa)						
Kalanliha ja kalastustuotteet	3,5 pg TEQ/g	6,5 pg TEQ/g	75 ng/g (makean veden kalalle 125 ng/g)	0,3 mg/kg	0,05 mg/kg	0,5 (hauelle 1,0 mg/kg)
Rehut (pitoisuudet koskevat rehua, jonka kosteuspitoisuus on 12 %)						
Kala ja kalatuotteet	1,25 ng TEQ/kg	4,0 ng TEQ/kg	30 µg/kg			
Kalaöljy	5,0 ng TEQ/kg	20 ng TEQ/kg	175 µg/kg			
Rehuaineet (myös kala)				10 mg/kg		
Kala ja niistä saatavat tuotteet elintarviketuotantoeläinten rehu-seosten valmistukseen						0,5 mg/kg
Eläinperäiset rehuaineet					2 mg/kg	

Komission asetus (EY) N: 1881/2006 muutoksineen.

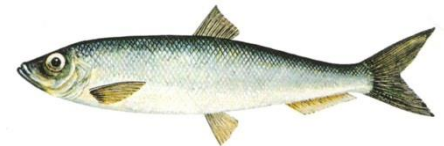
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/32/EY muutoksineen.

Pysyvä poikkeuslupa

- Tietyissä Itämeren luonnonvaraisissa kaloissa pitoisuudet ylittävät enimmäismäärät
- **Pysyvällä poikkeusluvalla** näiden kalalajien (ja niistä valmistettujen tuotteiden) saattaminen markkinoille sallittu ainoastaan Suomessa ja Ruotsissa (lohi myös Latviassa) tietyin ehdoin:
 - Ruokavaliosuositusten kuluttajainformaatio (alttiit väestöryhmät)
 - Jäljitettävyys
 - (Säännölliset tutkimukset)
- Muut kalalajit → EU-lainsäädännön mukaiset enimmäismäärät

Lohi

Silakka (yli 17 cm)

Nieriä

Jokinahkiainen

Taimen

EU-kalat III: tutkimustarve

- Tutkimusvelvoitteet/-suositukset - **tulosten laaja hyödyntäminen**
 - Elintarvikkeet:
 - Itämeren alueen kalojen dioksiini- ja PCB-pitoisuuksien seurantasuositus ((EU) 2016/688)
 - PBDE-yhdisteiden monitorointisuositus (2014/118/EU)
 - PFAS-yhdisteiden monitorointisuositus (2010/161/EC)
 - Ympäristö:
 - Vesipuite- ja meristrategiadirektiivi → Merenhoidon toimenpideohjelma
 - Kansainväliset sopimukset (Tukholma: POPs, Mitamata: Hg)

- Tutkimustiedon hyödyntäjiä myös:
 - Kuluttajat
 - Kalastuselinkeino
 - Elintarvike- ja rehualan yritykset
 - Muut sidosryhmät
 - Viranomaiset

Tieto palvelemaan

- Kotimaisten kalavarantojen tehokkaampaa hyödyntämistä
- Kalan vientimarkkinoiden mahdollista vahvistamista
- Virkistyskalastuksen ja kalastusmatkailun edistämistä
- Hoitokalastuksessa saadun saaliin tehokkaampaa hyödyntämistä
- Taustatiedon tuottamista kalan hyödyntämiseksi rehuntuotannossa

www.tietokayttoon.fi

**Kotimaisen kalan kilpailukyvyyn kasvattaminen –
turvallisuudesta tinkimättä**

Viestintää

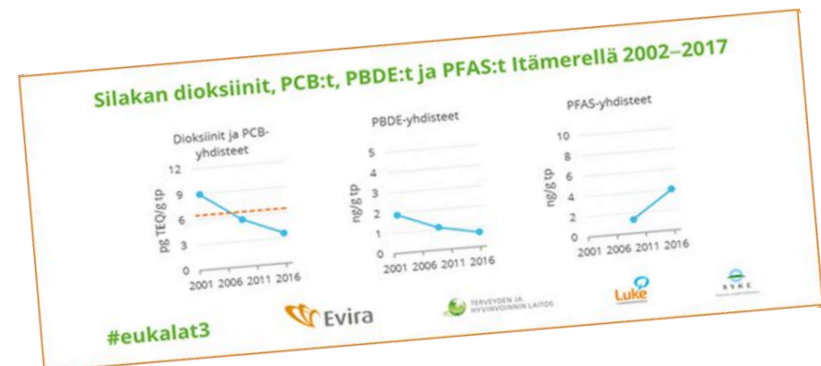
- Mediatiedotteet (6 kpl)
- Internet
- Youtube (VN-TEAS: Sininen biotalous)
- Kotimaiset ammattilehdet (4 kpl)
- Twitter (#eukalat3)
- Esitelmät, luennot...
- Seminaarit (2 kpl)
- Loppuraportti
- "Tulokset tiiviisti" –kalvosarja
- Usein kysyttyä

Ja työ jatkuu...

"Itämeren lohien dioksiinipitoisuudet ovat pienentyneet huomattavasti 2000-luvulla"

"Itämeren silakoissa yhä vähemmän ympäristömyrkkyyä - päästöjen rajoitukset vaikuttavat"

"Kotimainen luonnonkala entistä turvallisempaa"

Hankkeen toteutus

- **Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)**
Marika Jestoi, Janne Nieminen, Eija-Riitta Venäläinen
- **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)**
Riikka Airaksinen, Hannu Kiviranta, Jani Koponen, Panu Rantakokko, Päivi Ruokojärvi

Luonnonvarakeskus (Luke)

Timo Myllylä, Jari Raitaniemi, Pekka J. Vuorinen, Marja Keinänen

Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Jaakko Mannio

Hankkeen rahoitus

Valtioneuvoston kanslia

